

دود موزای کاری‌ها در مدیریت بحران‌های زیست‌محیطی به چشم مردم می‌رود

معضل شبکه‌های موزای

محمدطالب حیدری کارشناس هواشناسی در حوزه نرم‌افزار

موزای کاری وسیعی وجود دارد؛ مثلاً وجود چند شبکه ایستگاه‌های هواشناسی و یا وجود شبکه آلودگیسنجی هوا در چند سازمان و یا احداث پژوهشگاه‌ها و پژوهشکده‌هایی در زمینه آب، آب‌وهوا و محیط‌زیست به موزات دانشگاه‌ها، این توسعه‌ها گاهی به‌صورت خارج از برنامه و مثلاً در سفر مقامی به استان به‌عنوان پیشنهاد ارائه شده و بدون توجه به نیاز واقعی یا صرف اعتبارات کلان احداث شده؛ اگرچه برخی از این تصمیم‌ها مبتنی بر نظرات کارشناسی بوده مانند احداث مرکز باروری ابر دریز.

به‌رغم توسعه تولید در زمینه‌های صنعتی، در کشور ما هنوز اقتصاد مبتنی بر قابلیت‌های زیست‌بومی بخش عمده درآمد، معیشت و تولید موردنیاز مصرف را تشکیل می‌دهد و از هر نظر ضرورت حفظ این قابلیت‌ها امری است که بر کسی پوشیده نیست. باید توجه داشت که کمربند عرض‌های جنب حاره که کشور ما در آن قرار گرفته به دلیل سازوکار کلان دینامیکی جو زمین، شرایط خشکی هوا را غالب کرده است و ما به ناچار باید این واقعیت را در هر گام برنامه‌ریزی و آینده‌نگری توسعه اقتصادی مدنظر قرار دهیم تا ظرفیت‌های ایجاد شده بهره‌برداري با توان زادآوری طبیعت در تناسب باشند. این امر نیز با توجه به دانش روز نیازمند پایش مداوم مؤلفه‌های گوناگون زیست‌بوم منطقه و نیزضرورت رعایت یکپارچگی این زیست‌بوم است. از یاد نبریم همین سازوکار کلان اتمسفر زمین است که گستره وسیعی از کشور ما را به بیابان و کویر لم‌پیرخ تبدیل نموده‌است، بنابراین واقعیت آن است که با این سازوکار کلان، نه می‌شود و نه باید سرسبز داشت، بلکه باید با شناخت نوسانات آن روش حفاظت و بهره‌برداري را به روز نمود. یعنی در شرایط خشکسالی از بهره‌برداري چشم‌پوشی کنیم و صرفاً وظیفه حفاظت از سامانه‌های مورد تهاجم خشکسالی را در دستور کار قرار دهیم.

با وجود معرفی شهرورزنه اصفهان به‌عنوان شهر تالابی جهانی حقایه به تالاب «گاو خونی» نرسید

زهرة توکلی خبرنگار

شهر ورزنه استان اصفهان از شهرهایی است که همانند بندرخمیر جزو شهرهای انتخابی کنوانسیون رامسر برای انتخاب شهر تالابی بوده است. این شهر با داشتن بیش از ۲هزار سال سابقه تاریخی و پایداری فرهنگ، آداب و رسوم سنتی واز جمله زبان و پوشش مردم منطقه و نیز قرار داشتن در مجاورت تالاب بین‌المللی گاوخونی، توانسته شرایط لازم را برای قرارگرفتن در فهرست شهرهای تالابی جهان کسب کند و به تازگی نیز به طور رسمی برای یک دوره ۴ساله به‌عنوان شهر

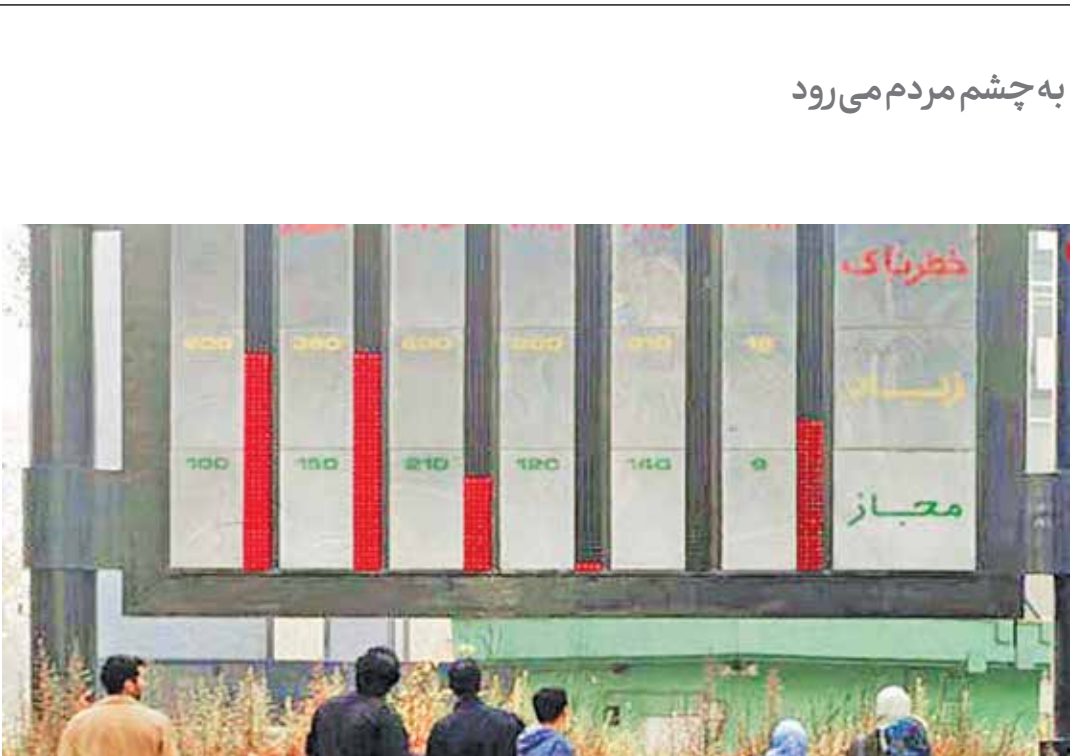
تالابی معرفی شود.دکتر حسین اکبری، معاون محیط‌زیست طبیعی و تنوع زیستی حفاظت محیط‌زیست استان اصفهان درخصوص واجد شرایط شدن شهر ورزنه استان اصفهان به‌عنوان شهر تالابی کشور از سوی کنوانسیون رامسر به «ایران» گفت: هدف از اعطای اعتبارنامه شهر تالابی به برخی شهرها، تشویق جوامع محلی و دولتمردان به تقویت، توسعه و ارتباط‌سازندگی اکوسیستم‌های ارزشمند تالابی و اولویت‌بخشی به حفظ و حراست از آنها در روند توسعه تالاب‌هاست.

وی افزود: ورزنه، شهری تاریخی است که به لحاظ فرهنگی، اجتماعی، آداب و رسوم، معیشت، گردشگری و دیگر شاخص‌ها ارتباط تنگاتنگی با تالاب بین‌المللی گاوخونی دارد. این وابستگی همیشه وجود داشته چون حفظ این تالاب برای شهر ورزنه، استان اصفهان و کشور اهمیت زیادی دارد. تالاب‌ها، بویژه تالاب‌های

کاوش تاریخ در پشت سد چم شیر به ساسانیان رسید

کاوش‌های باستان شناسی در حوضه سد چشم شیر به کشف آثار از دوره ساسانی تا اسلامی منجر شد. به گفته سعید امیرحاجلو سرپرست کاوش‌ها در این کاوش سه دوره معماری، قطعاتی از سفال، شیشه، مهره‌های سنگی، هاون سنگی و صدف تراش خورده در کاوش نجات‌بخشی محوطه ۱۰۶حوضه سد چم شیر کجساران شناسایی شد. او گفت: «هیاتی متشکل از ۴متخصص باستان‌شناسی به مدت ۳۴ روز بدون وقفه به مطالعات باستان‌شناسی در این محوطه پرداختند و با ایجاد ۵ کارگاه کاوش، ۱۶۲ مترمربع از این محوطه خواناسازی شد.» امیرحاجلو گفت: «با توجه به وجود دو استودان در صخره‌های مشرف به این محوطه تاریخی، گونه‌های سفال‌شاخص و شیوه معماری برخی از دیوارها، به نظر می‌رسد استقرار و سکونت جوامع انسانی در این محوطه دست‌کم از دوره ساسانیان آغاز شده است.» همچنین او گفت: «چشم انداز و توانمندی‌های طبیعی منطقه و نزدیکی به رودخانه زهره سبب شده استقرار و سکونت در این محوطه در یک بازه زمانی تقریباً هزارساله، تا سده‌های میانی اسلامی تداوم یابد.»

▪ پنجشنبه ۹ تیر ۱۴۰۱
▪ سال بیست و هشتم
▪ شماره ۷۹۴۵

از طرف نهاد عالی تر دولت مأمور انجام مطالعه حدود و واقعاً لازم این شبکه‌های موزای شود تا اندازه لازم و مطلوب آنها تعیین شود. چرا باید ثالث باشد چون در هر کدام از این دستگاه‌های اجرایی ظرفیت‌هایی به مرور زمان ایجاد شده که امروز خارج از نیاز واقعی کشور بوده اما تعطیل شدن این فعالیت‌های موزای با منافع جمعی در این نهادها در تقابل بوده، لذا قطعا مقاومت در این نهادها در مقابل بوده، هم‌هنگ شوند اما در شرایط بروز این بحران‌ها دیده می‌شود هرکدام از این بخش‌ها اطلاع‌رسانی خود را دارند که گاهی حتی با هم همخوانی هم ندارد. یعنی ما با موزای کاری واقعی در اجرا

و نیز در عرصه نظری و فهم موضوع و هم در عرصه‌های حل بحران مواجه هستیم که نهایتاً دود این ناهماهنگی‌ها به چشم مردم می‌رود. البته دولت تم به با وجود ایجاد امکانات، به دلیل این موزای‌کاری‌ها از طرف مردم مورد انتقاد قرار می‌گیرد. باید به این ناهماهنگی‌ها پایان داد و این دو خطای مشاهده شده، یعنی عدم انجام کامل وظایف ذاتی خود و دخالت در انجام وظایف دیگران را در دستگاه‌های اجرایی زیست‌محیطی کشور حل نمود، چراکه لازمه غلبه بر بحران‌های زیست‌محیطی ایجاد مدیریتی هماهنگ و مصمم است.

تسمیر

از معدود شهرهایی است که به همان شکل ۲هزار سال قبل حفظ شده است. گویش محلی، آداب و سنن و نیز پوشش محلی آنها جالب است. این شهر توانسته سال‌ها در خط مقدم حفاظت از تالاب گاوخونی دوام بیاورد و در این راه، بهترین محافظان از تالاب، مردم بومی این شهر بوده‌اند که ازاین عرصه طبیعی محافظت کرده‌اند.عظیم‌پور اظهار داشت: تالاب گاوخونی در گذشته پرآب، وسیع و پهناور بوده‌و حتی ماهیگیری و قایق سواری نیز در آن انجام می‌شد از این رو ارتباطی که شهر ورزنه با تالاب گاوخونی داشته به گونه‌ای است که حتی اسم خیابان‌های این شهر را نیز تحت تأثیر قرار داده به طوری که خیابان‌ها به نام‌های «ساحل»، «تالاب» و… نامگذاری شده است.وی با اشاره به اهمیت حفاظت از شهر تالابی ورزنه، گفت: مهم‌ترین کاری که می‌توان برای حفاظت از این شهر تالابی انجام داد این است که حقایه محیط‌زیست تالاب گاوخونی رعایت شود. آب زاینده‌رود باید به تالاب گاوخونی وصل شود چون هم اکنون بیش از ۲۰سال است که به شکل غیرمستقیم و اندک اندک آب به تالاب گاوخونی

میراث آریا

۱۷

زیست‌بوم

باوجودسوخت‌گاز

نیروگاه نگاهمچنان مازوت می‌سوزاند

زیست‌بوم- مدیرکل محیط‌زیست مازندران با اشاره به تداوم مازوت‌سوزی در نیروگاه شهید سلیمی نکا، خواستار حذف تدریجی و در نهایت کامل این سوخت در این نیروگاه شد. این در حالی است که مهم‌ترین سؤال مردم مازندران از مسئولان منطقه این است که چرا با وجود گرم شدن هوا و ورود به تابستانی گرم و سوزان، باز هم مازوت‌سوزی ادامه دارد؟

روز گذشته «عطاالله کاویان» مدیرکل محیط‌زیست استان مازندران، در گفت‌وگو با ایلنا، با اشاره به تداوم مازوت‌سوزی در نیروگاه نکای این استان با وجود گرم شدن هوا اظهار کرد: مسئولان این نیروگاه باید پاسخگوی این موضوع باشند که چرا از سوخت گاز استفاده نمی‌کنند، در حالی که این نیروگاه بر مبنای سوخت گاز طراحی و ساخته شده است. ما در فصل زمستان و بیک مصرف گاز در ایران و منطقه نیستیم لذا این موضوع که این نیروگاه از مازوت به جای گاز استفاده می‌کند جای سؤال دارد.

کاویان ادامه داد: درخواست ما از مسئولان نیروگاه نکا این است که استفاده از سوخت مازوت را متوقف کند و طی یک برنامه زمانبندی شده به سوی حذف تدریجی و در نهایت کامل آن گام بردارد.

مدیرکل محیط‌زیست استان مازندران تأکید کرد: ما از مسئولان نیروگاه نکا درخواست داریم که برنامه‌ای به ما ارائه دهند و در آن مسیر، جایگزینی گاز به جای مازوت را ارائه دهند.

وی ادامه داد: در طول این سال‌ها

این پیگیری‌ها را انجام داده‌ایم اما جوابی نگرفته‌ایم. با این حال طی جلسهای با مدیر جدید نیروگاه نکا بار دیگر این خواسته‌ها را در هفته قبل مطرح کردیم و از سوی دیگر برنامه و مهلت زمانی برای حذف مازوت از چرخه سوخت این نیروگاه را به آنها داده‌ایم و امیدواریم ضمن عمل به این موضوع در جهت کنترل دودکش‌های نیروگاه حرکت کرده و اقداماتی را در جهت حذف آلودگی دودکش‌ها نیز انجام دهند.

کاویان بیان کرد: تا امروز هیچ گونه پاسخی از وزارت نیرو هم نگرفته‌ایم با این حال مدیر جدید این نیروگاه، نگاه محیط‌زیستی دارد و قول همکاری به ما داده‌اند و امیدواریم که الان که زمان مناسبی برای جایگزین کردن گاز به جای مازوت است این کار را انجام دهد. مردم هم در منطقه منتظر این تغییرات تدریجی هستند. کاویان یاد آور شد: اخیراً مسئولان نیروگاه نکا خوداظهاری‌های خود را انجام می‌دهند که قبلاً این کار به‌صورت منظم انجام نمی‌شد ضمن اینکه سازمان محیط‌زیست نیز به‌صورت منظم نمونه‌برداری‌هایی را از آلاینده‌ها و سیاه‌انجام می‌دهد.

مدیرکل محیط‌زیست مازندران یاد آور شد: ما آلاینده‌ها را مورد سنجش قرار می‌دهیم اما این آلاینده‌ها در جو پراکنده هستند و غلظت آنها در هر نقطه تحت تأثیر شرایط آب و هوایی مانند سرعت باد، جهت باد و… تغییر می‌کند لذا نمی‌توانیم به‌صورت قطعی بگوییم چند درصد آلودگی هوای این منطقه ناشی از مازوت‌سوزی در نکا است اما به‌صورت مشخص می‌توان گفت که شعاعی از منطقه را تحت تأثیر قرار می‌دهد. با این حال می‌توان گفت در شهرها و روستاهای اطراف به‌صورت قطعی آلودگی ناشی از سوخت وجود ندارد.

انتقاد مدیرکل محیط‌زیست مازندران از مازوت‌سوزی در نیروگاه شهید سلیمی نکا در حالی مطرح می‌شود که «حر منصوری» دیده‌بان میانکاله و فعال محیط‌زیست به «ایران» می‌گوید: با مازوت‌سوزی در نیروگاه، هوا بشدت آلوده شده و آسیب زیادی به سلامتی و بخصوص چشم مردم وارد می‌شود. از طرفی خاکستر مازوت، کیسه‌های آسانس پوست مرکبات نظیر پرتقال و نارنگی را از بین برده و لکه‌های قهوه‌ای روی آنها ایجاد می‌کند. همین امر نیز باعث کاهش کیفیت و قیمت محصول مرکبات شده و ضررهای اقتصادی زیادی را بر مردم تحمیل می‌کند.

در همین حال «جمال ابوطالی»، مدیر تشکل زیست‌محیطی دهستان میانکاله نیز به «ایران» می‌گوید: با تشدید مازوت‌سوزی در نکا، شاهد افزایش آمار ابتلا به سرطان و بیماری‌های چشمی در میان اهالی روستاهای همجوار این نیروگاه هستیم. در هنگام تردد با موتورسیکلت در منطقه، این ذرات وارد چشم شده و علاوه‌بر سوزش، لکه‌های قهوه‌ای نیز ایجاد کرده و کار بسیاری از شهروندان را به درمانگاه‌ها و بیمارستان‌ها می‌کشاند. «علیرضا توکلی» یکی از شهروندان روستای نوذرآباد نیز به «ایران» می‌گوید: ۱۰ سال پیش سوزش شدید چشم پیدا کرده و با تشدید آن به پزشک مراجعه کردم. به مرور زمان، لکه‌هایی قهوه‌ای در چشمم ایجاد شده و سوزش بیشتر شد. پزشک گفت از اثرات مازوت‌سوزی در منطقه، این مشکل میان اهالی منطقه شیوع پیدا کرده است.

اگرچه مطالبه حذف سوخت مازوت در نیروگاه نکا که هم اکنون بیش از ۴ درصد برق کشور را تأمین می‌کند، بیش از یک دهه است از سوی فعالان محیط‌زیست و رسانه‌ها دنبال می‌شود، اما تاکنون تمامی وعده‌ها برای حل این معضل، در حد شعار باقی مانده و هیچ اقدام عملی برای نجات مردم و محیط‌زیست منطقه انجام نشده است. باید منتظر ماند و دید آیا مسئولان در سازمان محیط‌زیست کشور و دیگر متولیان امر برای بهبود شرایط و ممنوعیت مازوت‌سوزی، اقدامی عاجل انجام خواهند داد یا خیر؟

میراث آریا- عزت‌الله ضرغامی، وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی کشورمان با بیان اینکه جبران عقب‌ماندگی تاریخی گردشگری در کشورهای اسلامی با همکاری همه‌جانبه رسانه‌ای و هم‌افزایی امکان‌پذیر است، گفت: «نرم‌افزار گردشگری، می‌تواند راه را برای تعامل بیشتر ملت‌ها هموار سازد و صلح و ثبات و امنیت را برای منطقه و جهان به ارمغان آورد.»

ایلنا- میثم لباف خانیکی، سرپرست کاوش پنجمین فصل کاوش باستان‌شناسی در محوطه تاریخی بازه هور با اشاره به کشف نقاشی‌های دیواری و کتیبه پهلوی- ساسانی در آتشکده معظم گفت: احتمالاً سومین آتشکده معظم عصر باستان را کشف کردیم. **میراث آریا-** آرامگاه ابن یمین در جلسه شورای ملی ثبت آثار فرهنگی تاریخی که در اداره کل ثبت و حریم آثار و حفظ و احیای میراث معنوی و طبیعی برگزار شد، به ثبت ملی رسید.

ایرنا- محمدرضا بهرامن، رئیس خانه معدن ایران گفت: گردشگری معدنی به‌عنوان راهی جدید برای کسب درآمد و معرفی جاذبه‌های

خود به‌منظور جذب توریست

و سرمایه‌گذار است. امروز

میحت ژئوتوریسم معدنی

در سیاست‌های کلان بخش

معدن دیده شده است و

ظرفیت‌های بالای اشتغال

و خلق سرمایه در آن وجود

دارد.